

การจัดการบทบาทล่ามแปลภาษารัสเซียกับกระบวนการยุติธรรมไทย Managing Roles of Russian Interpreters in Thai Justice System

นวภัทร ณรงค์ศักดิ์^{1,*} และ จิราพร ร่วมพงษ์พัฒน²

¹ มหาวิทยาลัยรังสิต

² มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Navapat Narongsak¹ and Jiraporn Ruampongpatana²

¹ Rangsit University

² Srinakharinwirot University

Received: February 5, 2024 | Revised: May 9, 2024 | Accepted: May 14, 2024

บทความวิจัย (Research Article)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ 1) มุ่งศึกษาถึงองค์การอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซียในประเทศไทย 2) วิเคราะห์บทบาทและหน้าที่ของล่ามในกระบวนการยุติธรรมไทย 3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ล่ามไทยพบในกระบวนการยุติธรรมทั้งในระดับการสอบสวนและศาล รวมถึงการวิเคราะห์และเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการทำงานของล่ามแปลในคดีอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซีย และนโยบายที่เสนอเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ผลการศึกษา พบว่า นอกจากปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซียที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมในประเทศไทย ยังพบว่าปัญหาเกี่ยวกับล่ามแปลภาษารัสเซียมีความสำคัญ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศที่เคยเป็นสมาชิกของสหภาพโซเวียต ซึ่งทำให้มีปัญหาในการเข้าใจกระบวนการยุติธรรม ปัญหาที่พบรวมทั้งความขาดแคลนของล่ามที่ชำนาญ ค่าตอบแทนที่ไม่เพียงพอปัญหาจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดหาล่าม และความไม่สะดวกในการใช้ล่ามอาสา ดังนั้น จำเป็นที่หน่วยงานของรัฐจะต้องมีบทบาทในการส่งเสริมและจัดหาล่ามเพื่อให้มีระบบที่มีมาตรฐานสำหรับการเข้าถึงและการแปลที่มีประสิทธิภาพ การแก้ไขปัญหาที่กล่าวถึงอาจต้องการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานรับผิดชอบ การสนับสนุนการฝึกอบรมให้กับล่าม และการปรับปรุงนโยบายเกี่ยวกับการจัดหาล่ามในกระบวนการยุติธรรมข้ามชาติ

คำสำคัญ: กระบวนการยุติธรรม, ล่าม, มาเฟียรัสเซีย, อาชญากรรมข้ามชาติ, อาชญากรรม

* ผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding Autor), Email: Navapat.s@rsu.ac.th

Abstract

This research aims 1) to explore the presence of the International Criminal Organizations of Russia in Thailand, 2) to analyze the roles and responsibilities of interpreters in the Thai justice process, 3) to investigate the problems and challenges faced by Thai interpreters at both investigative and judicial levels in transnational criminal cases involving Russia. Additionally, the research proposes policy recommendations to prevent and resolve issues arising from transnational criminal activities of Russia affecting Thailand's stability, economy, and society. The study reveals that beyond the evident impact of transnational criminal activities from Russia on Thailand's stability, economy, and society, there is a crucial issue regarding interpreters proficient in the Russian language, especially among countries that were formerly part of the Soviet Union. This language proficiency challenge contributes to difficulties in understanding the Thai justice process. The identified issues include a shortage of skilled professional interpreters, problems in the responsible agencies providing interpreters, and inconveniences in using volunteer interpreters. Therefore, it is imperative for government agencies to play a role in promoting and facilitating the establishment of a standardized system for accessing and providing interpreters, ensuring efficiency in interpretation and translation services. Addressing these challenges may require collaborative efforts between responsible organizations, training programs for interpreters, and improvements in policies related to interpreter procurement in transnational criminal proceedings.

Keywords: Criminal Justice, Interpreter, Russian Mafia, Transnational Crime, Crime

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหาภัยคุกคามจากปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติได้ส่งผลกระทบร้ายแรงต่อทั้งความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมของหลาย ๆ ประเทศ รวมถึงประเทศไทยด้วย นับตั้งแต่สิ้นสุดภาวะสงครามเย็นระหว่างฝ่ายสหรัฐอเมริกาผู้นำโลกฝ่ายประชาธิปไตย และฝ่ายสหภาพโซเวียตผู้นำโลกฝั่งสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ จะเห็นได้ว่าอำนาจหรือบทบาทของรัฐค่อย ๆ ลดลง ในขณะเดียวกันบทบาทของกลุ่มองค์กรนอกภาครัฐ (Non-state Actors) ได้เพิ่มมากขึ้นและขยายวงกว้าง หนึ่งในองค์กรนอกภาครัฐที่มีอิทธิพลอย่างมากในยุคปัจจุบัน คือ องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Organized Crime: TOC) โดยองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติจะมุ่งเน้นไปที่ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นหลัก จะทำธุรกิจที่ผิดกฎหมายในประเทศอื่น ๆ ถือว่าเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่ส่งผลกระทบในเชิงลบต่อคนเป็นจำนวนมาก จะเห็นได้ว่าองค์กรอาชญากรรมข้ามกับการเกิดขึ้นของยุคโลกาภิวัตน์ในสังคมปัจจุบัน ยังมีความ

เจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีมากขึ้นเพียงใด ความหลากหลายและความซับซ้อนของรูปแบบในการกระทำความผิดของขบวนการอาชญากรรมข้ามชาติก็ยิ่งทวีเพิ่มขึ้นเพียงนั้น (Maneepakorn, P., 2012)

เนื่องด้วยนโยบายการท่องเที่ยวของไทยเอง และความนิยมเที่ยวเมืองไทยของชาวต่างชาติ จากนโยบายท่องเที่ยวในประเทศไทยไม่ต้องใช้วีซ่า (Free Visa) สำหรับหลาย ๆ ประเทศ องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซียเข้ามาก่ออาชญากรรมในพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของไทยทั้งในกรุงเทพมหานคร พัทยา ภูเก็ต และเกาะสมุย เป็นต้น (Pattanaphuthong S., 2017)

จำนวนการก่ออาชญากรรมข้ามชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซียในประเทศไทยมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นตามสถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศ จะเห็นว่าเมื่อมีชาวรัสเซียหรืออาชญากรข้ามชาติจากกลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียต รวมถึงกลุ่มยุโรปตะวันออก และกลุ่มที่ได้รับอิทธิพลคอมมิวนิสต์สากล (Baykov, 2014) ที่ใช้ภาษารัสเซียในการติดต่อสื่อสารเป็นหลักเดินทางเข้ามาในประเทศไทยและก่ออาชญากรรมข้ามชาติหรือตกเป็นเหยื่อของอาชญากรข้ามชาติ ทำให้ชาวต่างชาติเหล่านี้ตกเป็นจำเลยหรือเป็นผู้เสียหายในคดีอาญา ล่ามในกระบวนการยุติธรรมจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งอำนวยความสะดวกการดำเนินคดีในกระบวนการยุติธรรม อย่างไรก็ตามพบปัญหาที่สำคัญของล่ามแปล เช่น ค่าตอบแทนของล่ามต่ำกว่าล่ามเอกชน ล่ามที่รู้ภาษารัสเซียไม่มีความรู้ด้านกฎหมาย ล่ามตกเป็นเครื่องมือของหลายฝ่ายในกระบวนการยุติธรรม หรือล่ามที่มีความรู้ภาษารัสเซียมีจำนวนน้อย จึงไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม ฯลฯ ปัญหาที่เกี่ยวกับล่ามจึงเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วนเพื่อให้ดำเนินคดีความของอาชญากรข้ามชาติมีประสิทธิภาพตามหลักมาตรฐานสากล

ภายหลังการล่มสลายของสหภาพโซเวียต องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซีย ยูเครน ยุโรปตะวันออก ได้เข้ามาก่ออาชญากรรมในประเทศไทยจำนวนมาก บางรายมีทั้งหมายจับของตำรวจรัสเซีย และหมายจับของตำรวจสากล (INTERPOL Red Notice) โดยส่วนใหญ่เป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับคดีการเงินและยาเสพติด) ฉ้อโกง ฆาตกรรม ฟอกเงิน ค้ายาเสพติด ค้ามนุษย์ ธุรกิจมืดที่เกี่ยวข้องกับสถานบันเทิง ช่มชู้ คุกคามและเรียกเก็บค่าคุ้มครองจากต่างชาติด้วยกันเองที่มาประกอบธุรกิจในประเทศไทย ฯลฯ ยุคที่โลกเชื่อมโยงด้วยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและระบบคอมพิวเตอร์ (Guardian, 2018) ทำให้อาชญากรมีวิธีการหลอกลวงที่หลากหลายและซับซ้อนยิ่งขึ้น เมื่อเกิดเป็นคดีความ ความจำเป็นในการจัดหาล่ามที่ใช้เป็นสื่อกลางในการสื่อสาร

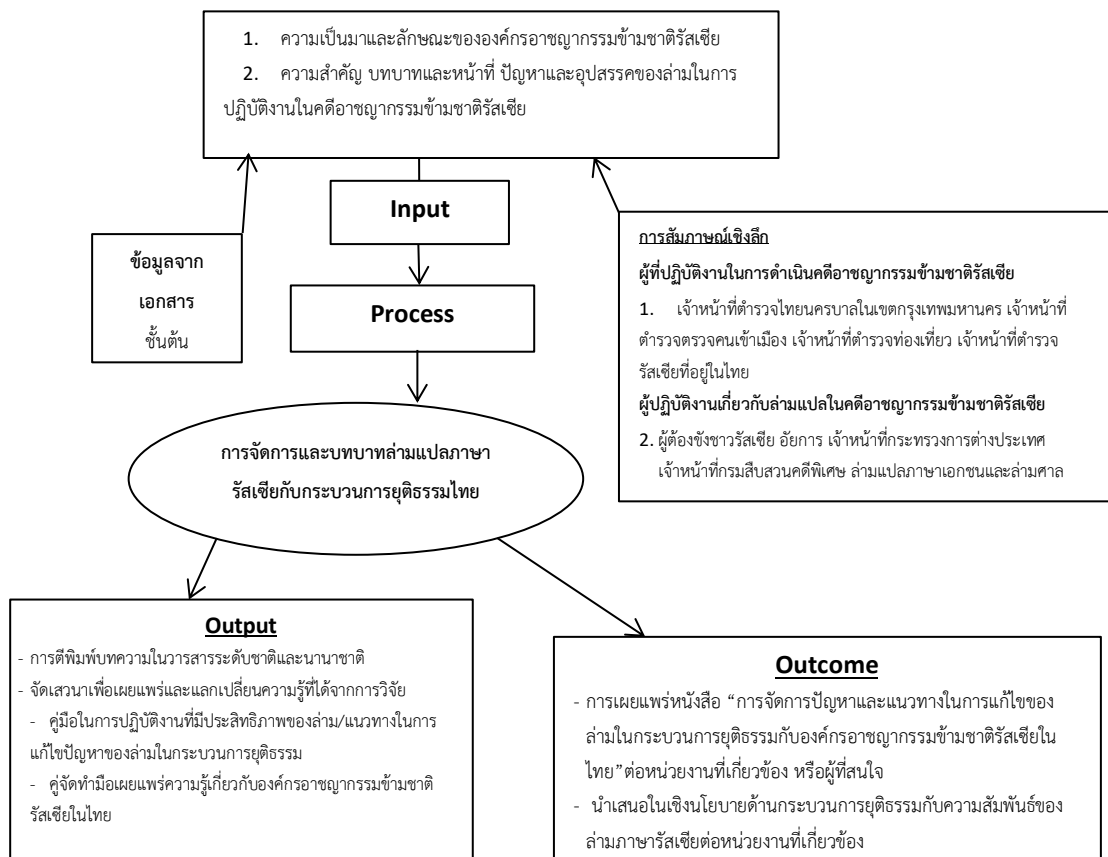
จากที่กล่าวไปนั้นจะเห็นว่า ล่ามเป็นกลไกสำคัญในการอำนวยความสะดวกในการดำเนินคดีของผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม และผลประโยชน์ของงานวิจัยชิ้นนี้ คือ การนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการจัดทำฐานข้อมูลต่าง ๆ ในด้านการก่ออาชญากรรมข้ามชาติที่มาจากอาชญากรสัญชาติรัสเซียและยังรวมถึงจากกลุ่มประเทศที่มาจากอดีตสหภาพโซเวียตที่ใช้ภาษารัสเซียได้ เช่น ยูเครน คาซัคสถาน อุซเบกิสถาน เป็นต้น งานวิจัยนี้สามารถสร้างหรือขยายองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซียในไทยในยุคปัจจุบันให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน เพื่อให้รู้เท่าทันภัยอาชญากรรมและไม่ตกเป็นเหยื่อของแก๊งอาชญากรข้ามชาติรัสเซีย

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาความเป็นมาและลักษณะขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซีย
- 2) เพื่อศึกษาความสำคัญ บทบาทและหน้าที่ของล่ามในการปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมไทยในชั้นของพนักงานสอบสวนและชั้นศาลที่มีอาชญากรเชื้อชาติรัสเซีย
- 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของล่ามไทยในกระบวนการยุติธรรมในชั้นของพนักงานสอบสวนและชั้นศาล: กรณีศึกษาคดีอาชญากรรมข้ามชาติของอาชญากรเชื้อชาติรัสเซีย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ทบทวนวรรณกรรม

1) ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีนี้ถือเป็นแนวคิดที่สามารถมองปรากฏการณ์และการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมการกระทำผิดของกลุ่มผู้กระทำความผิดชาวรัสเซียในประเทศไทย เป็นการอาศัยทฤษฎีอาชญาวิทยาที่สามารถอธิบายถึงสาเหตุของการเกิดอาชญากรรม ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการประกอบอาชญากรรม โดยได้เน้นในเรื่องของทฤษฎีคบค้าสมาคมที่แตกต่าง (Theory of Differential Association) ทฤษฎีวัฒนธรรมรอง (Subcultural theory) ทฤษฎีความกดดันทางสังคม (Strain Theory) ทฤษฎีคิด

ก่อนกระทำผิด (Rational Choice Theory) เพื่อมุ่งอธิบายรูปแบบ พฤติกรรม ตลอดจนมูลเหตุจูงใจของการเข้ามาประกอบอาชญากรรมของกลุ่มผู้กระทำผิดชาวรัสเซียในประเทศไทย

ทฤษฎีคบค้าสมาคมที่แตกต่าง (Theory of Differential Association) ซัทเทอร์แลนด์ได้นำเสนอทฤษฎีคบค้าสมาคมที่แตกต่าง (Sutherland, 1947: as cited in Maneepakorn P., 2012, pp. 325-326) ไว้ว่าสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมอาชญากรรมนั้น เกิดจากการคบเพื่อนและเรียนรู้พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากเพื่อน โดยบุคคลจะเป็นอาชญากรได้นั้นเกิดจากการเรียนรู้ มาเพียร์รัสเซียมีการรวมตัวกันเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติบนพื้นฐานของคนที่มีเชื้อชาติเดียวกัน พูดภาษาเดียวกัน การเข้าเป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซียนั้นมีสมาชิกส่วนใหญ่จะมาจากคนที่รู้จักกัน เป็นเครือญาติกัน หรือเป็นเพื่อนกัน แล้วชวนกันเข้ามาทำงานอยู่ในแก๊งองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน สมาชิกในแก๊งจะยอมรับและส่งเสริมพฤติกรรมการกระทำผิดของกันและกัน จนกลายเป็นค่านิยม และมีพฤติกรรมกระทำผิดในที่สุด

ทฤษฎีวัฒนธรรมรอง (Subcultural theory) โคเฮน (Cohen, 1955: as cited in Kalayajit S., 2014 pp. 61-62) นำเสนอทฤษฎีที่ว่าบุคคลจะกระทำผิดกฎหมายในลักษณะรวมกลุ่ม มีการกระทำที่โหดร้าย เพื่อแสดงถึงการต่อต้านสังคม ต่อต้านวัฒนธรรมหลักของสังคม การเป็นสมาชิกของกลุ่มมาเพียร์รัสเซียจะมีกฎระเบียบที่เคร่งครัดที่บังคับใช้ภายในสมาชิกกลุ่มของตน เพื่อควบคุมกันและกัน โดยสมาชิกในกลุ่มจะมีการรักษาความลับ ทำให้เมื่ออาชญากรกระทำความผิดแล้วถูกจับกุม จะไม่มีการชักทอด และไม่มีการสาวไปถึงตัวองค์กรได้ สมาชิกจะแต่งงานกันเองภายใน ทั้งยัง มีการคัดเลือกคนที่เข้ามาเป็นสมาชิกด้วย โดยจะมีช่วงระยะเวลาของการทดลองงานและทดลองใจก่อนที่จะรับเข้าเป็นสมาชิก และรวมตัวกัน เพื่อก่ออาชญากรรม

ทฤษฎีความกดดันทางสังคม (Strain Theory) โรเบิร์ต เมอร์ตัน (Merton, 1957: as cited in Maneepakorn P., 2012, pp. 281-284) อธิบายว่าพฤติกรรมของอาชญากร เกิดจากการที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ไม่สามารถออกกฎระเบียบหรือข้อบังคับมาใช้กับประชาชนในสังคมได้ หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นสังคมที่ไร้บรรทัดฐานหรือสังคมที่ไร้ระเบียบ หลังจากสหภาพโซเวียตล่มสลาย เรื่องขยายตัวของมาเพียร์รัสเซียไปยังต่างประเทศรวมถึงประเทศไทย มาจากสภาพสังคมภายในรัสเซียที่ไม่มั่นคง เศรษฐกิจไม่เสถียร การเกิดวิกฤติเศรษฐกิจและกฎหมายไม่สามารถบังคับได้อย่างเต็มที่ ทำการต่อสู้จึงเข้าร่วมกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเพื่อก่ออาชญากรรมในหลายประเทศ

ทฤษฎีคิดก่อนกระทำผิด (Rational Choice Theory) ตามแนวคิดของกลุ่มสำนักอาชีวศึกษาดั้งเดิม (Manepakorn P., 2012, pp. 97-103) ได้อธิบายสาเหตุของพฤติกรรมอาชญากรรมไว้ว่า มนุษย์ทุกคนมีเจตจำนงอิสระ มนุษย์มีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกกระทำผิดหรืองดเว้นการกระทำความผิด เพื่อนำมาสู่ประโยชน์สูงสุด เมื่อตัดสินใจเลือกแล้ว ผลประโยชน์ที่ได้รับมากกว่าโทษหรือผลเสียที่จะได้รับ มนุษย์จะเลือกกระทำสิ่งนั้นตามที่ได้ตัดสินใจ เช่นกรณีมาเพียร์รัสเซียที่เข้ามาก่ออาชญากรรมในประเทศไทย พิจารณาแล้วว่าจะได้รับประโยชน์มากกว่าโทษที่จะได้รับจากการก่ออาชญากรรม โดยมีการศึกษากฎหมาย

และบทลงโทษ พิจารณาแล้วพบว่าบทลงโทษหรือโทษที่จะได้รับไม่มากเกินไปเมื่อเทียบกับผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการกระทำผิด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับมุมมองมาเฟียรัสเซียและจากกลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียต งานวิจัยของแสงโสม ก่ออุดม Koudom S. (2018) ระบุว่า การวิเคราะห์รูปแบบองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติในบริบทสังคมไทย มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการประกอบอาชญากรรมของมาเฟียรัสเซียในประเทศไทย ตลอดจนมูลเหตุจูงใจและทัศนคติหรือมุมมองของมาเฟียรัสเซียด้านบริบทสังคมไทยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้ามาประกอบอาชญากรรม อันจะนำไปสู่แนวทางในการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาการเข้ามาประกอบอาชญากรรมของมาเฟียรัสเซีย ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มผู้กระทำความผิดมาเฟียรัสเซียมีพฤติกรรมและรูปแบบการประกอบอาชญากรรม มูลเหตุจูงใจที่ทำให้มาเฟียรัสเซียเข้ามากระทำความผิดในประเทศไทย

สำหรับอีกกลไกหนึ่งที่สำคัญที่เป็นเครื่องมือที่และใช้เป็นตัวขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมไทย เมื่อเกิดคดีความที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ หรืออาชญากรรมข้ามชาติ คือ ล่าม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sujarittharakan (2005) ที่ได้กล่าวถึงบทบาทล่ามแปลในการปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจท่องเที่ยวในกระบวนการยุติธรรม โดยระบุว่า การที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมากนั้น ทำให้องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติแอบแฝงเดินทางเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ผู้ต้องหาหรือจำเลยชาวต่างชาติไม่สามารถพูด เข้าใจ ฟัง อ่านภาษาไทยได้ ทำให้เมื่อเกิดคดีความขึ้นจึงต้องมีการจัดหาล่ามแปลภาษาให้แก่ชาวต่างชาติ

สอดคล้องกับ Pattanaphuthong (2017) ที่ได้เสนอข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาล่ามศาล ว่าควรกำหนดหน่วยงานหรือองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการฝึกอบรม ทดสอบคุณสมบัติและความสามารถของล่ามทั้งความรู้ด้านภาษาและขั้นตอนในการพิจารณาคดีความ โดยมีกระบวนการในการคัดเลือกล่ามศาลอย่างชัดเจน เพื่อให้ล่ามมีมาตรฐานเดียวกัน โดยสำนักงานศาลยุติธรรมควรมีหน้าที่จัดฝึกอบรมและทดสอบความรู้ความสามารถของล่าม นอกจากนี้ภาครัฐควรเพิ่มค่าตอบแทนของล่ามให้เหมาะสมตามประเภทของงานโดยพิจารณาจากประสบการณ์ของล่าม ประกอบด้วยในปัจจุบันประเทศไทยมีเพียงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 13 เท่านั้นที่ได้มีการบัญญัติเรื่องเกี่ยวกับล่าม โดยที่ไม่ได้มีการกำหนดคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของล่ามศาลเหมือนกับประเทศอื่นที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน

ระเบียบวิธีวิจัย

1) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาล ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ หรือด้านอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซีย ที่มีประสบการณ์การ

ทำงานด้านนี้ 3 ปีขึ้นไป จำนวน 2 ราย เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ที่มีประสบการณ์การทำงานด้านนี้ 3 ปีขึ้นไป จำนวน 2 ราย เจ้าหน้าที่ตำรวจท่องเที่ยว ที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ 3 ปีขึ้นไป จำนวน 2 ราย เจ้าหน้าที่ตำรวจรัสเซีย 1 ราย เจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ 2 ราย ผู้ต้องขังชาวรัสเซียที่เรือนจำบางขวาง และเรือนจำกลางคลองเปรม จำนวน 7 ราย เจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ราย ล่ามแปลภาษาเอกชนและล่ามศาล จำนวน 5 ราย รวมจำนวนทั้งสิ้น 23 ราย

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาค้นคว้าบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องจากการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) จากเอกสารทั้งขั้นต้นและขั้นรอง ที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทย ภาษารัสเซีย และภาษาอังกฤษ เอกสารขั้นต้นประกอบด้วย บทสัมภาษณ์จากประสบการณ์ทำงานของล่ามในคดีอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซีย และที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซีย

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีลักษณะการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structured In-depth Interview) กำหนดคำถามเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงคุณภาพ โดยประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ที่สอดคล้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัยไว้ เช่น ความเป็นมา และลักษณะขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซีย บทบาทล่ามในการปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมไทยในชั้นของพนักงานสอบสวนและชั้นศาล ปัญหาและอุปสรรคของล่ามไทยในกระบวนการยุติธรรมในชั้นของพนักงานสอบสวนและชั้นศาล และข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาการทำงานของล่ามแปลในคดีอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซีย

3) เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีการออกแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structure) กำหนดคำถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ที่สอดคล้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัยไว้

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการแลกเปลี่ยนเล่าเรื่อง เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของล่ามในกระบวนการยุติธรรม คณะผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิควิเคราะห์ข้อมูลแบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาจำแนกประเภทของข้อมูล แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยจับใจความสำคัญจากบทสัมภาษณ์และการเล่าเรื่อง นำข้อมูลที่สัมพันธ์กันมาจัดกลุ่มให้เป็นข้อมูลชุดเดียวกัน แล้วสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่จำแนกแล้ว จากนั้นดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยการตรวจสอบแบบสามเส้าด้านข้อมูล ด้านผู้วิจัย และด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย

การจัดการและบทบาทล้าสมัยขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซีย

1. **ความเป็นมาและลักษณะขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซีย** กล่าวคือ ประวัติศาสตร์ขององค์กรอาชญากรรมมาเฟียรัสเซียเริ่มต้นจากการแข่งขันของระบบตลาดเสรีในยุคสมัยของจักรวรรดิรัสเซีย มีกลุ่มหัวขโมยที่ทำความผิดอย่างลับเฉพาะเรียกว่า “The Thieve’s World” (Vorovsky Mir/воровской мир) ในยุคของรัสเซียที่มีการปฏิวัติและช่วงโซเวียต กลุ่มนี้มีอิทธิพลในกรุงมอสโกและเริ่มสร้างวัฒนธรรมอาชญากรรมในการปฏิบัติได้ดิน การสลายสหภาพโซเวียตทำให้มีการขยายตัวของอาชญากรรมรัสเซียไปทั่วโลก โดยมีการควบคุมเศรษฐกิจและการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจเป็นลำดับองค์กรมาเฟียรัสเซียพัฒนาจากกลุ่มมาเฟียเล็ก ๆ ในยุคโซเวียตเป็นองค์กรที่ใหญ่ขึ้นและมีอิทธิพลมากขึ้น ในยุคปัจจุบันองค์กรมาเฟียรัสเซียยังคงเป็นปัญหาที่รุนแรง มีการต่อสู้กับภาครัฐและองค์กรต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้กลุ่มนี้มีอิทธิพลทั้งในด้านการเศรษฐกิจและการปกครอง

ภายหลังจากที่สหภาพโซเวียตล่มสลาย องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซียได้เข้าไปมีส่วนแบ่งในตลาดมาเฟียข้ามชาติของโลก มาเฟียรัสเซียได้ขยายเครือข่ายและเข้าไปกระทำความผิดทั้งในทวีปยุโรป สหรัฐอเมริกา ทวีปเอเชีย รวมถึงเข้ามากระทำความผิดในประเทศไทยด้วย มาเฟียรัสเซียได้เข้ามาในไทยและประกอบธุรกิจที่ผิดกฎหมายหลากหลายประเภท โดยมีความเชี่ยวชาญทางด้านอาชญากรรมทางเศรษฐกิจขั้นสูง นอกจากนี้ มาเฟียรัสเซียยังสามารถฟอกเงิน ได้โดยใช้วิธีการจัดตั้งธุรกิจบังหน้ากิจกรรมที่ผิดกฎหมาย เช่น ธุรกิจการเงิน ธุรกิจการท่องเที่ยว

มาเฟียรัสเซียใช้ประเทศไทยเป็นแหล่งกบดานและใช้เป็นฐานขยายเครือข่าย เพื่อดำเนินกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย และใช้ไทยเป็นฐานในการสร้างอิทธิพลในการเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ และโอกาสทางธุรกิจที่สำคัญ ได้แก่ ค่าประเวณี ฟอกเงิน ค้ายาเสพติด ริดไถเงิน เรียกเก็บค่าคุ้มครองจากชาวรัสเซียด้วยกัน ฯลฯ นอกจากนี้ มาเฟียรัสเซียยังได้ลักลอบทำงานและประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการท่องเที่ยว ไกด์เถื่อน ประกอบกิจการร้านอาหาร ธุรกิจมืดตามสถานบันเทิง การให้เช่ารถยนต์ ฯลฯ โดยแหล่งที่ประกอบอาชญากรรมของมาเฟียรัสเซียจะอยู่ตามสถานที่ท่องเที่ยว เช่น พัทยา เกาะสมุย ภูเก็ต และกรุงเทพมหานคร จากการศึกษา พบว่า การประกอบธุรกิจที่ผิดกฎหมายของชาวรัสเซียในไทยมักจะใช้วิธีให้คนไทยเป็นตัวแทนในการดำเนินการ

มาเฟียข้ามชาติรัสเซียเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยมีทั้งที่เดินทางเข้าประเทศอย่างถูกกฎหมายและเดินทางเข้าประเทศอย่างผิดกฎหมาย แต่ส่วนใหญ่แล้วการเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยสำหรับมาเฟียรัสเซียค่อนข้างทำได้ง่าย เนื่องจากว่าประเทศไทยและรัสเซียมีการมอบสิทธิ Free Visa สำหรับนักท่องเที่ยวไทยและรัสเซีย หมายความว่า ถ้าหากเดินทางมาเที่ยวประเทศไทยในระยะเวลาไม่เกินที่กฎหมายกำหนด ไม่ต้องทำวีซ่าท่องเที่ยว สามารถนำแค่หนังสือเดินทางหรือพาสปอร์ตเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในไทยได้เลย เป็นเหตุให้มาเฟียรัสเซียแฝงตัวเป็นนักท่องเที่ยว หรือนักธุรกิจเข้ามาอาศัยและประกอบอาชญากรรมในไทย เมื่อเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยแล้ว พบว่า อาชญากรรมมาเฟียรัสเซียได้แฝงตัวเข้ามาทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาต (ไกด์เถื่อน) การอยู่เกินกำหนดอนุญาต และเป็นบุคคลตามหมายจับต่างประเทศ ปลอมแปลงและใช้หนังสือเดินทางปลอม ตลอดจนการถูกเพิกถอนการอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทย อาชญากรชาวรัสเซียที่

หนี้คดีสำคัญมาอยู่ในประเทศไทยส่วนใหญ่มีหมายจับของตำรวจรัสเซีย และหมายจับตำรวจสากลในคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดผิดกฎหมาย และคดีด้านการเงิน อาชญากรเหล่านี้ใช้ประเทศไทยเป็นสถานที่กบดานและหลบซ่อนตัวจากการถูกจับกุม รวมทั้งใช้ไทยเป็นฐานการขยายเครือข่ายที่ผิดกฎหมายจากประเทศรัสเซีย ในประเทศไทยมีการรายงานถึงปัญหาอาชญากรรมจากกลุ่มมาเฟียรัสเซียที่ลดลง แต่ก็ยังมีในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ โดยมีการก่อคดีที่เกี่ยวข้องกับมาเฟียรัสเซียในกรุงเทพฯ พัทยาและภูเก็ต โดยมีปัจจัยที่เป็นปัญหานี้ คือ สภาพเศรษฐกิจที่ทำลาย ความขาดความมั่นคงในสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ดังนั้นปัญหาการก่ออาชญากรรมของมาเฟียรัสเซียเชื่อมโยงกับหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นประวัติศาสตร์สังคม เศรษฐกิจ หรือการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลต่อการก่ออาชญากรรมของกลุ่มนี้ทั้งในรัสเซียและทั่วโลก การต่อสู้กับปัญหานี้ต้องมีการทำงานร่วมกันระหว่างประเทศ และการเน้นที่การทำ ความเข้าใจและรู้จักกับองค์กรมาเฟียรัสเซียในทุกด้าน เพื่อพัฒนาวิธีการแก้ไขปัญหาคriminal สังคม และที่นิยมไม่สามารถแก้ไขได้

2. ความสำคัญ บทบาทและหน้าที่ของล่ามในการปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมไทยในชั้นของพนักงานสอบสวนและชั้นศาล: กรณีศึกษาคดีอาชญากรรมข้ามชาติของอาชญากรเชื้อชาติรัสเซีย กล่าวคือล่ามแปลภาษามีหน้าที่ที่สำคัญ คือ การแปลเนื้อหาหรือบทสนทนา เพื่อให้การสื่อสารระหว่าง 2 ฝ่ายขึ้นไปที่ใช้ภาษาที่แตกต่างกัน มีความเข้าใจในภาษาที่แตกต่างกัน สามารถที่จะเข้าใจและสื่อสารกันได้อย่างชัดเจนสามารถที่จะเจรจาต่อรองกันได้เป็นอย่างดี ล่ามจำเป็นต้องมีทักษะทางภาษาที่ดี มีความชำนาญในการใช้ภาษา หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญในการใช้ภาษาที่จะต้องแปล ล่ามจำเป็นต้องมีทักษะในการสื่อสารที่ดี โดยในการแปลแต่ละครั้งล่ามต้องแปลความหมายและสื่อสารให้ถูกต้อง ครบถ้วน ตรงประเด็น และชัดเจน นอกจากนี้ ล่ามจำเป็นต้องมีทักษะในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี เนื่องจากว่าบางครั้ง ล่ามอาจจะต้องทำหน้าที่อื่นนอกเหนือจากการแปล คือ การเป็นผู้ประนีประนอมควบคุมสถานการณ์ของคู่กรณี เพื่อให้การสื่อสารของทั้งสองฝ่ายดำเนินไปด้วยความสงบและประสบผลสำเร็จ

2.1. ล่ามแปลภาษารัสเซียในงานกระบวนการยุติธรรม แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ล่ามในชั้นของพนักงานสอบสวนและชั้นศาล จะเห็นว่าล่ามมีบทบาทที่สำคัญมากตั้งแต่ต้นน้ำที่เป็นส่วนของการทำคดีรวบรวมพยานหลักฐานในชั้นของพนักงานสอบสวนไปยังขั้นตอนการพิจารณาความในชั้นศาล เห็นได้จากคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายหนึ่งที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของล่าม ไว้ดังนี้

ล่ามแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ เป็นล่ามที่สถานที่ตำรวจและล่ามเมื่อคดีเข้าสู่กระบวนการศาล ตำรวจจะเป็นคนติดต่อล่ามมา หรือบางครั้งลูกความก็ติดต่อมาเอง เราก็ก่อนหน้าที่เราที่ตำรวจถาม พอแปลเสร็จ คนรัสเซียก็เซ็นรับรอง บทบาทล่ามค่อนข้างมีความสำคัญมากที่จะชี้ชะตา ตั้งแต่ต้นน้ำยันชั้นศาล. (Interpreter Number 2, Personal Communication, January 25, 2023)

2.2. ล่ามแปลภาษารัสเซียในกระบวนการยุติธรรมไทยในชั้นของพนักงานสอบสวนและชั้นศาล นอกจากจะมีความรู้ทางด้านภาษารัสเซียแล้ว ยังมีความจำเป็นต้องมีความรู้ด้านกฎหมายด้วย

เพื่อที่จะแปลข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้ต้องหาทราบข้อกล่าวหาที่เป็นไปตามกฎหมาย ดังข้อคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญท่านหนึ่ง ดังต่อไปนี้

ตัวล่ามแปลภาษาก็อยากจะให้รู้กฎหมายด้วย เพราะเรากำลังแปลเรื่องกฎหมาย ความผิดถูก ถ้ารู้กฎหมายด้วยก็จะเพิ่มความเข้าใจมากขึ้น จะได้ทำงานง่าย และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในแก่ผู้ใช้ล่ามด้วย. (Policeman Number 2, Personal Communication, September 24, 2023)

2.3. ล่ามแปลภาษามีบทบาทที่สำคัญ เพราะเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่อำนวยความสะดวกในกระบวนการยุติธรรม ล่ามแปลภาษาต่างประเทศมีความจำเป็นมาก เนื่องจากว่าตัวผู้กระทำความผิด หรือผู้เสียหายที่เป็นชาวต่างชาติไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ ดังนั้น จึงต้องใช้ล่ามมาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นของพนักงานสอบสวน สอดคล้องกับข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญท่านหนึ่งดังต่อไปนี้

“คิดว่าล่ามต่างชาติมีความจำเป็นมาก เวลาเมื่อเหตุจำเป็น ทุกคดี ไม่ว่าจะเป็นอาหรับ จีน รัสเซีย เรามีความจำเป็นที่จะใช้ล่ามอย่างมาก” (Policeman Number 2, Personal Communication, September 24, 2023)

3. ปัญหาและอุปสรรคของล่ามไทยในกระบวนการยุติธรรมในชั้นของพนักงานสอบสวนและชั้นศาล: กรณีศึกษาคดีอาชญากรรมข้ามชาติของอาชญากรเชื้อชาติรัสเซีย กล่าวคือ จากการศึกษาพบว่าปัญหาและอุปสรรคของการใช้ล่ามแปลภาษารัสเซียไม่ได้มีเพียงชั้นสอบสวนของตำรวจเท่านั้น ในชั้นการดำเนินการพิจารณาตัดสินของศาลก็พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญเช่นกัน โดยปัญหาและอุปสรรคที่พบเกี่ยวกับล่ามแปลภาษารัสเซียสามารถจำแนกได้ ดังต่อไปนี้

3.1. ความยากลำบากในการเรียกใช้ล่ามแปลภาษารัสเซียในยามวิกาล กล่าวคือ ล่ามแปลภาษารัสเซียที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือตำรวจในการแปลภาษานั้น ส่วนใหญ่เป็นล่ามอาสาสมัครมีทั้งล่ามที่เป็นชาวไทยและชาวต่างชาติ คติความสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งช่วงเวลากลางวันและกลางคืน ในบางครั้งที่เกิดคดีความตอนกลางคืน ก็จะไม่มีย่ามมาช่วยแปลภาษา หรือถ้ามีอาจจะต้องใช้เวลานานกว่าจะล่ามจะมาถึง การเรียกใช้ล่ามหรือล่ามอาสาสมัครไม่สามารถกระทำได้ตลอดเวลา หรืออาจจะมีความล่าช้ามาก หลายครั้งที่ต้องแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าโดยการแปลภาษาในโปรแกรมแปลภาษาออนไลน์ผ่านเสียง เพื่อให้สามารถสื่อสารกับผู้กระทำความผิดได้ เห็นได้จากข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียกใช้ล่ามที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญท่านหนึ่งให้ไว้ดังนี้

ปัญหา คือ ใน สน.ลุมพินี ทองหล่อ หรือพิทยาก็จะมีปัญหาค้างๆ กัน คือ การเรียกใช้ล่ามไม่สามารถทำได้ตลอดเวลา อย่างผู้เสียหายมาแจ้งความตอนกลางคืน เราก็เรียกล่ามมาช่วยแปล แต่ล่ามที่แปลภาษารัสเซียได้ก็ไม่เยอะ ดึกแล้วล่ามก็ไม่มา ก็ต้องแปลในมือถือเอา ใช้ Google Translate แปลจากเสียง นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจก็ไม่เพียงพอ ก็ต้องพยายามแก้ไขกันไป ไม่มีระบบการเรียกใช้ล่าม.

(Policeman Number 1, Personal Communication, September 24, 2023)

3.2. การขาดแคลนล่ามแปลภาษารัสเซีย กล่าวคือ ล่ามมีไม่เพียงพอต่อการใช้งานทั้งในชั้นสืบสวนสอบสวนของพนักงานสอบสวนและในชั้นการดำเนินการพิจารณาตัดสินของศาล เนื่องจากว่าอาชญา

กรณีชาวรัสเซียส่วนใหญ่ที่เข้ามากระทำความผิดในประเทศไทย จะสื่อสารได้เพียงแค่ภาษารัสเซียเท่านั้น การสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษจะยังไม่สามารถสื่อสารได้เข้าใจอย่างดีพอ นอกจากนี้ล่ามแปลภาษารัสเซียจะสามารถเรียกใช้งานได้ง่ายแค่ในเฉพาะกรุงเทพมหานครและเมืองที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น พัทยา สมุย ภูเก็ต ในต่างจังหวัดที่ไม่ได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญจะไม่มีล่ามแปลภาษารัสเซียเลย แต่อย่างไรก็ตาม ตามสถานี่ตำรวจในกรุงเทพมหานครและเมืองที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว อย่างพทยานั้น ไม่ใช่ทุกสถานี่ตำรวจจะมีล่ามแปลภาษารัสเซียคอยประจำอยู่ที่สถานี่ ทำให้ในบางครั้งที่สถานี่ตำรวจใดหากมีความจำเป็นหรือต้องการใช้ล่ามแปลภาษารัสเซีย มีความจำเป็นที่จะต้องขอยืมหรือเรียกใช้ล่ามจากสถานี่ตำรวจข้างเคียงที่มีล่ามแปลภาษารัสเซียเข้ามาช่วยเหลือเป็นประจำ

โดยปัญหาดังที่กล่าวไปข้างต้นนั้น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจและเป็นล่ามแปลภาษารัสเซียที่เป็นผู้ปฏิบัติงานโดยตรงหลายท่านได้ให้ความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ดังต่อไปนี้

ปัญหาล่ามไม่เพียงพอ ไม่มีล่ามแปลภาษารัสเซีย คือ ล่ามขาดแคลน เวลาที่มีคดีชาวรัสเซีย การสื่อสารภาษาอังกฤษก็จะยากนิดนึง คนรัสเซียเองเวลาพูดก็ไม่พูดภาษาอังกฤษ พูดแต่ภาษารัสเซีย ไม่มีล่ามประจำที่ สน. ต้องหาเอาเองจาก สน. ข้างเคียง เช่น เอามาจาก สน.ทองหล่อ ล่ามขาดแคลน เวลาที่มีคดีชาวรัสเซีย การสื่อสารภาษาอังกฤษก็จะยากนิดนึง. (Policeman Number 2, Personal Communication, September 24, 2023)

“จำนวนล่ามแปลภาษารัสเซียก็น้อยมาก ล่ามในกระบวนการศาลก็ไม่เพียงพอ ทำให้มีปัญหาการเรียกใช้ล่ามเมื่อมีความจำเป็นด้วย เพราะล่ามน้อย แต่ความต้องการใช้ล่ามก็ไม่ใช่น้อย” (Interpreter Number 2, Personal Communication, January 25, 2023)

3.3. ค่าตอบแทนที่น้อย หรือบางครั้งไม่มีค่าตอบแทน จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่พบเรื่องค่าตอบแทนล่ามแปลภาษารัสเซียของไทยในกระบวนการยุติธรรมในชั้นของพนักงานสอบสวนและชั้นศาลนั้นได้รับค่าตอบแทนล่าม แต่อย่างไรก็ตามค่าตอบแทนที่ล่ามแปลภาษารัสเซียได้รับนั้นถือเป็นค่าตอบแทนที่น้อยเมื่อเทียบกับงานที่ต้องปฏิบัติ ทั้งนี้ จากการศึกษา พบว่า ล่ามแปลภาษารัสเซียแทบจะไม่ได้ค่าตอบแทนเลยในชั้นสืบสวนสอบสวนตามสถานี่ตำรวจ บางสถานี่ตำรวจที่มีค่าตอบแทนให้ แต่ค่าตอบแทนนั้นก็อาจจะเป็นการจัดสรรจากงบส่วนตัวของแต่ละสถานี่ โดยเห็นได้จากข้อมูลให้ผู้ให้ข้อมูลให้ไว้ ดังต่อไปนี้

บางครั้งไปแปลภาษารัสเซีย ไม่มีค่าตอบแทนให้ ไม่มีงบประมาณที่ชัดเจนที่จะนำมาจ่ายให้ล่าม จะเป็นลักษณะขอความอนุเคราะห์มากกว่า เรื่องค่าตอบแทนนี้เป็นปัญหามาก บางทีให้ไปแปลงานไกลมาก แต่ไม่ให้ค่าตอบแทนเลย ทำให้บางครั้งก็จะได้ล่ามที่ไปช่วยแปลเป็นล่ามที่แปลงานได้ไม่ค่อยดีนัก เช่น พนักงานโรงแรมที่พูดภาษารัสเซียได้ เลยทำให้การแปลไม่มีประสิทธิภาพ.(Interpreter Number 1, Personal Communication, May 16, 2023)

“คำตอบแทนลำน้อยมาก ไม่มีระบบที่ชัดเจนในเรื่องคำตอบแทน บางเคสก็ไม่คุ้มค่าเลย ไปแปลงานไกลมาก ได้คำตอบแทนมา 500 บาท ซึ่งมันน้อยไป แค่ค่าเดินทางไปกลับก็หมดแล้ว” (Interpreter Number 2, Personal Communication, January 25, 2023)

3.4.ความเชื่อมั่นต่อลำนแปลภาษารัสเซีย นับตั้งแต่ขั้นตอนการจับกุมและในชั้นสืบสวนสอบสวน ณ สถานีตำรวจ หรือการเบิกลำนในกระบวนการขึ้นศาล โดยส่วนใหญ่ผู้ต้องหา จำเลยชาวรัสเซีย ผู้ที่ใช้ภาษารัสเซียจะให้ข้อมูลตรงกันว่าไม่เชื่อมั่นในตัวลำนการใช้ภาษารัสเซียอาจแปลได้ไม่ถูกต้อง หรือด้วยลักษณะความน่าเชื่อถือของตัวลำนผู้แปลเองก็ตาม บางครั้งผู้กระทำผิดปฏิเสธลำนแปลภาษารัสเซียหรือยื่นความประสงค์ขอเปลี่ยนตัวลำนแปลภาษา ในขณะเดียวกัน เจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้ปฏิบัติงานโดยตรงกับลำนแปลภาษารัสเซีย เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจก็ยังไม่มีความเชื่อมั่นในตัวลำน เพราะบางครั้งลำนก็แปลสั้นมาก โดยที่ไม่รู้ว่าลำนแปลถูกหรือแปลผิด โดยเห็นได้จากข้อมูลให้ผู้ให้ข้อมูลไว้ ดังต่อไปนี้

เรื่องคุณภาพของการแปลของลำน ต้องยอมรับว่าเราขาดลำนที่เก่ง ๆ บางทีที่แปลก็ถูกผู้ต้องขังปฏิเสธ บอกว่าลำนพูดไม่รู้เรื่อง มันก็ทำให้ลำนเพล เพราะไม่มีการทดสอบความรู้ด้านภาษาของลำน ไม่มีการออกใบอนุญาตเป็นลำนที่เป็นมาตรฐานแบบลำนภาษาอังกฤษ ลำนแปลภาษาอังกฤษนี้มีแต่ลำนขึ้นทะเบียนนะ. (Interpreter Number 1, Personal Communication, May 16, 2023)

ผมคิดว่าลำนแปลไม่รู้เรื่อง ลำนไม่ใช่ลำนมืออาชีพ ผมขอศาลเปลี่ยนลำนแล้ว ผมขอผ่านลำนไปว่าขอเปลี่ยนลำน แล้วไม่รู้ว่าลำนไปบอกใหม่ว่าขอเปลี่ยน เพราะสุดท้ายก็ไม่ได้เปลี่ยนลำน. (Russian Prisoner Number 6, May 30, 2023)

3.5.การไม่มีลำนอาชีพ (วิชาชีพ) จะเห็นว่าลำนแปลภาษารัสเซียไม่ได้มีการทำเป็นอาชีพ หรือทำเป็นวิชาชีพเฉพาะที่เป็นทางการ แต่ที่การทำงานของลำนแปลภาษารัสเซียจะเป็นลักษณะการทำเป็นเคส ๆ ไป และหรือเป็นลักษณะลำนอาสาสมัคร จะไม่มีลำนแปลภาษารัสเซียที่ทำงานประจำอยู่ที่สถานีตำรวจ หรือแม้กระทั่งในศาลเลย ทำให้ในบางครั้งที่มีความจำเป็นต้องใช้ลำนในกระบวนการยุติธรรม จะเกิดปัญหาไม่สามารถหาลำนมาช่วยแปลภาษารัสเซียได้ โดยเห็นได้จากข้อมูลให้ผู้ให้ข้อมูลไว้ ดังต่อไปนี้

“ทุกวันนี้ ลำนแปลภาษารัสเซียไม่ลำนอาชีพ แต่เป็นลำนที่เรียกมาแปลงานแบบ case by case เมื่อเกิดคดีความขึ้นมากกว่า” (Interpreter Number 2, Personal Communication, January 25, 2023)

3.6.ลำนไม่มีความรู้ด้านกฎหมาย ลำนแปลภาษาที่ต้องแปลในกระบวนการยุติธรรมทั้งในชั้นสอบสวนของตำรวจและในศาลศาล ทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ลำนแปลภาษารัสเซีย และตัวผู้ใช้บริการ (ผู้ต้องขัง) ลำนเอง เห็นตรงกันว่าลำนที่จะมาแปลควรจะมีองค์ความรู้ทางด้านกฎหมาย แต่ด้วยข้อจำกัดเรื่องของจำนวนลำนแปลภาษารัสเซียที่ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ทำให้จำเป็นต้องใช้ลำนแปลภาษารัสเซีย แม้ว่าลำนส่วนใหญ่จะไม่มีความรู้ด้านกฎหมายก็ตาม เห็นได้จากความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจและลำนแปลภาษารัสเซียทั้งสองท่าน ที่ให้ข้อมูลไว้ ดังนี้

ลุ่มบางคนก็ไม่มีความรู้ด้านกฎหมายเลย แล้วอย่างที่เราบ่นจะมีศัพท์เฉพาะที่เป็น *Technical Term* เยอะ คำศัพท์เกี่ยวกับกฎหมาย เกี่ยวกับศาล ไม่รู้กฎหมาย กลัวแปลถูกแปลผิดบ้าง บางทีคนรัสเซียเองที่แปลก็ไม่เข้าใจกฎหมาย ไม่เข้าใจกระบวนการยุติธรรมของไทย ควรทำให้ลุ่มเป็นมาตรฐาน.
(Interpreter Number 2, Personal Communication, January 25, 2023)

3.7.การปฏิบัติงานที่ไม่ต่อเนื่องของลุ่มในแต่ละคดีความ ลุ่มแปลภาษารัสเซียที่ปฏิบัติงานแปลภาษารัสเซียในชั้นสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จะเป็นลุ่มคนละคนกับลุ่มที่แปลภาษารัสเซียในชั้นศาล ทำให้ในหนึ่งคดีมีการทำงานที่ไม่ต่อเนื่องของลุ่มแปลภาษารัสเซีย ลุ่มแปลภาษารัสเซียต้องเรียนรู้คดีใหม่เมื่อต้องปฏิบัติงาน โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นลุ่มแปลภาษารัสเซียท่านหนึ่งให้ข้อมูลไว้ ดังนี้

มีความไม่ต่อเนื่องของลุ่มในคดีเดียวกันด้วย คือ ชั้นสอบสวนของตำรวจใช้ลุ่มคนนึง พอมาในชั้นศาลก็ใช้ลุ่มคนละคนกับชั้นตอนในชั้นสอบสวน จริง ๆ มองว่าควรให้ลุ่มคนเดียวดูแลแปลงงานตั้งแต่ต้น (ชั้นตำรวจ) ไปยันจบเลย (ชั้นศาล) เพราะถ้าเปลี่ยนลุ่มก็มีผลต่อคนรัสเซีย เพราะไม่รู้วาลุ่มแปลยังงี้ ไม่รู้ว่าตัวเองมีสิทธิอะไรบ้าง ชาวรัสเซียเองก็งี้ ๆ . (Interpreter Number 2, Personal Communication, January 25, 2023)

อภิปรายผล

1. ความเป็นมาและลักษณะขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซีย

ประเด็นจากการศึกษาความเป็นมาและลักษณะขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซีย ที่ว่าองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซียในยุคปัจจุบัน พบว่า สภาพสังคมมีความวุ่นวาย ประสพภาวะปัญหาทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้ส่วนหนึ่งต้องผันตัวไปเป็นอาชญากรเข้าร่วมขบวนการกับแก๊งค์อาชญากรรมข้ามชาติ เพื่อความอยู่รอดและนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดมาใช้จ่ายในการดำรงชีวิต สอดคล้องกับทฤษฎีความกดดันทางสังคม ของเมอร์ตัน ตามที่กล่าวไปข้างต้นว่าหลังจากสหภาพโซเวียตล่มสลาย พบว่าการขยายตัวของมาเฟียรัสเซียไปสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยนั้น เกิดจากภาวะที่สภาพสังคมภายในของประเทศรัสเซียมีความไม่มั่นคง สภาพเศรษฐกิจภายในประเทศไม่มั่นคง รวมไปถึงกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างแท้จริง ประชาชนหลายคนตกอยู่ในสภาวะว่างงาน เกิดการผันตัวไปเป็นอาชญากรข้ามชาติเข้าร่วมเป็นสมาชิกกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซีย เพื่อก่ออาชญากรรมในหลาย ๆ ประเทศ จะเห็นว่าในแต่ละยุคสมัยมาเฟียรัสเซียมีการพัฒนาแบบการรวมตัวกันที่ซับซ้อนและเป็นการบริหารจัดการองค์กรที่เป็นระบบมากขึ้น มีโครงสร้างการบริหารจัดการ มีระบบสายบังคับบัญชาภายในองค์กร มีกฎเกณฑ์และกฎระเบียบที่มีไว้เพื่อบังคับใช้กับสมาชิกในองค์กร จนหลอมรวมเป็นวัฒนธรรมของกลุ่มตนเอง สอดคล้องกับทฤษฎีวัฒนธรรมรอง ของโคเฮน กล่าวคือ การเป็นสมาชิกของกลุ่มมาเฟียรัสเซียจะมีกฎระเบียบที่เคร่งครัดที่บังคับใช้ภายในสมาชิกกลุ่มของตน เพื่อควบคุมกันและกัน โดยสมาชิกในกลุ่มจะมีการรักษาความลับ ทำให้เมื่ออาชญากรกระทำความผิดแล้วถูกจับกุม จะไม่มีการซักทอ และไม่มีกรสาวไปถึงตัวองค์กรได้ มาเฟียรัสเซียยังมีการรวมตัวกันเป็นองค์กรบนพื้นฐานบางอย่างที่คล้ายกัน เช่น มีเชื้อชาติหรือชาติพันธุ์เดียวกัน พูดภาษาเดียวกัน เป็น

ต้น จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นแล้วนั้น พบว่า **สอดคล้องกับทฤษฎีคบค้าสมาคมที่แตกต่าง ของซัทเทอร์แลนด์** โดยมาเพียร์สเซียมีการรวมตัวกันเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติบนพื้นฐานของคนที่มีเชื้อชาติเดียวกัน พูดภาษาเดียวกัน การเข้าเป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติรัสเซียนั้นมีช่วงเวลาพิสูจน์ใจหรือทดลองงาน ดังนั้น สมาชิกส่วนใหญ่จะมาจากคนที่รู้จักกัน เป็นเครือญาติกัน หรือเป็นเพื่อนกัน แล้วชวนกันเข้ามาทำงานอยู่ในแก๊งองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน มีการติดต่อสื่อสารกันภายในกลุ่มอย่างใกล้ชิด จากนั้นมีการปลูกฝังหรือสั่งสอนวิธีการกระทำความผิด มีการเรียนรู้เทคนิคและวิธีการในการประกอบอาชญากรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศเป้าหมายของมาเพียร์สเซีย และเกิดการกระทำความผิดในประเทศไทย เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางการเงินหรือผลประโยชน์ทางวัตถุอื่น ทั้งนี้การที่มาเพียร์สเซียเลือกเข้ามากระทำความผิดในประเทศไทยนั้น **สอดคล้องกับทฤษฎีคิดก่อนกระทำผิด ของกลุ่มสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม** ที่เชื่อว่ามนุษย์จะเลือกกระทำแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ให้แก่ตนเอง เมื่ออาชญากรพิจารณาแล้วว่าจะได้รับผลประโยชน์มากกว่าโทษ จึงกล้าและเลือกที่จะประกอบอาชญากรรม จะเห็นว่าสาเหตุที่มาเพียร์สเซียเลือกที่จะเข้ามาก่ออาชญากรรมในประเทศไทยนั้น เนื่องจากว่าอาชญากรข้ามชาติรัสเซียพิจารณาแล้วว่าจะได้รับผลประโยชน์มากกว่าโทษที่จะได้รับจากการก่ออาชญากรรม ก่อนที่จะเข้ามากระทำความผิดในประเทศไทยใดประเทศหนึ่งมาเพียร์สเซียเหล่านี้ได้ศึกษากฎหมายรวมถึงบทลงโทษที่จะได้รับแล้ว เมื่อพิจารณาแล้วบทลงโทษหรือโทษที่จะได้รับไม่หนักมาก เมื่อเทียบกับผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการก่ออาชญากรรม มาเพียร์สเซียจึงตัดสินใจลงมือกระทำความผิด เห็นได้จากมาเพียร์สเซียที่เข้ามาก่ออาชญากรรมในประเทศไทย เช่น นำบัตรเครดิตปลอมมาใช้ในประเทศไทย การข่มขู่รีดไถชาวต่างชาติตามแหล่งท่องเที่ยว หรือการดำเนินธุรกิจสีเทาเปิดสถานบันเทิง ลักลอบนำผู้หญิงชาวรัสเซียหรืออุซเบกสถานเข้ามาค้าบริการทางเพศในประเทศไทย ฟอกเงิน ยาเสพติด ฯลฯ

2. บทบาทและหน้าที่ของล่ามในการปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมไทยในชั้นของพนักงานสอบสวนและชั้นศาล: กรณีศึกษาคดีอาชญากรรมข้ามชาติของอาชญากรเชื้อชาติรัสเซีย

ล่ามในกระบวนการยุติธรรมมีความสำคัญมาก เพราะมีผลต่อความเป็นธรรมและความถูกต้องของกระบวนการทางกฎหมายทั้งหมด ในกลุ่มล่ามภาษาต่างประเทศอย่างภาษารัสเซียก็เช่นกัน อันเนื่องมาจากความซับซ้อนของความหมายของคำศัพท์ที่มีผลต่อการสื่อสาร ดีความ โดยเฉพาะตั้งแต่กระบวนการพิจารณาในชั้นการสืบสวนสอบสวน ณ สถานีตำรวจ อาจถือเป็นจุดที่สำคัญที่สุด เนื่องจากล่ามที่สถานีตำรวจเป็นกระบวนการแรกในการรับทราบข้อกล่าวหา ดังนั้น ล่ามมีส่วนสำคัญ คือ การแปลคดีหรือเหตุการณ์ที่กำลังถูกสอบสวน ทำให้ทางตำรวจและบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้าใจข้อมูลได้อย่างถูกต้อง การช่วยในการสัมภาษณ์ ล่ามมีบทบาทในการช่วยให้บุคคลที่ไม่เข้าใจภาษาทางกฎหมายเข้าใจเอกสารทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีหรือกระบวนการทางกฎหมาย เช่น การลงบันทึกแจ้งคดีความต่าง ๆ และควรมีบทบาทในการเป็นกลางและต้องรักษาความลับเกี่ยวในขณะทำหน้าที่ ล่ามควรมีความเชี่ยวชาญทั้งทางภาษาและวัฒนธรรมเพื่อให้สามารถแปลและสื่อสารได้อย่างถูกต้องตามบรรยากาศและบทบาททางวัฒนธรรมของทุก

ฝ่าย ดังนั้น การใช้ล่ามในสถานีดำรวจเป็นส่วนสำคัญของการให้ความยุติธรรมและให้ความเข้าใจในกระบวนการทางกฎหมาย ในการสืบสวน และความถูกต้องของข้อมูล

การใช้ล่ามในชั้นศาลมีบทบาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือทั้งฝ่ายตำรวจหรืออัยการและผู้ที่ถูกฟ้องหรือและว่าความที่เกิดขึ้นได้ถูกแปลผ่านทางภาษาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง หน้าที่หลักของล่ามในชั้นศาลรวมถึงความเข้าใจและถูกต้องต่าง ๆ การใช้ล่ามในชั้นศาลมีความสำคัญเพราะสามารถช่วยให้กระบวนการทางกฎหมายเป็นไปได้อย่างราบรื่นและเป็นธรรม และทำให้สามารถเข้าใจและสื่อสารได้อย่างถูกต้อง

ส่วนในเรื่องจำหรือที่ต้องขังเป็นสถานการณ์ที่ความเข้าใจและการสื่อสารทางภาษามีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากมีผู้ต้องขังที่อาจไม่เข้าใจหรือไม่พูดภาษาของประเทศที่ต้องขัง หรือมีปัญหาภาษาที่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดพลาด บทบาทของล่ามในเรื่องจำอาจรวมถึงการแปลเอกสารทางกฎหมายต่าง ๆ การให้คำแนะนำทางทนายและสิทธิของผู้ต้องขัง สร้างความปลอดภัยและความลับ ดังนั้นการมีล่ามในเรื่องจำมีประโยชน์มากในการสร้างความเข้าใจและเป็นกลางในการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ ผู้ต้องขัง และตำรวจ ที่ดูแลเรื่องจำ ความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกันมีความสำคัญเพื่อประสบความสำเร็จในการดำเนินการทางกฎหมายและการดูแลผู้ต้องขัง

3. ปัญหาและอุปสรรคของล่ามไทยในกระบวนการยุติธรรมในชั้นของพนักงานสอบสวนและชั้นศาล: กรณีศึกษาคดีอาชญากรรมข้ามชาติของอาชญากรเชื้อชาติรัสเซีย

3.1. ความยากลำบากในการเรียกใช้ล่ามแปลภาษารัสเซียในยามวิกาล

ในชั้นสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจพบปัญหาสำคัญ คือ ไม่สามารถเรียกล่ามแปลภาษารัสเซียมาแปลภาษาที่สถานีดำรวจได้ในช่วงเวลากลางคืน หรือถ้าหากมีล่ามก็จะหาค่อนข้างยาก ต้องใช้เวลาในการหาล่ามแปลภาษารัสเซียค่อนข้างนาน ไม่สามารถดำเนินการได้ง่ายเหมือนกับตอนกลางวัน ในขณะที่หากเหตุเกิดที่สถานีดำรวจในพื้นที่นอกเขตกรุงเทพมหานคร ในการดำเนินการสอบสวนผู้ต้องหาในชั้นตำรวจ จะไม่มีล่ามมาช่วยแปลภาษารัสเซียเลย ตำรวจจะทำการรวบรวมพยานหลักฐานและคำให้การต่าง ๆ ของผู้ต้องหาชาวรัสเซีย โดยปราศจากการช่วยเหลือจากล่ามแปลภาษารัสเซีย ทำให้ผู้ต้องหาชาวรัสเซียไม่มีความมั่นใจในการดำเนินการของตำรวจ และไม่เข้าใจในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย

3.2 การขาดแคลนล่ามแปลภาษารัสเซีย

ปัญหาล่ามมีไม่เพียงพอต่อการใช้งานทั้งในชั้นสืบสวนสอบสวนของพนักงานสอบสวนและในชั้นการดำเนินการพิจารณาตัดสินของศาล ล่ามแปลภาษารัสเซียอยู่ในภาวะขาดแคลน จากที่กล่าวไปข้างต้นแล้วนั้นว่า ล่ามแปลภาษารัสเซียล่ามแปลภาษารัสเซียจะสามารถเรียกใช้งานได้ง่ายแค่ในเฉพาะกรุงเทพมหานครและเมืองที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น พัทยา เกาะสมุย ภูเก็ต ในต่างจังหวัดที่ไม่ได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญจะไม่มีล่ามแปลภาษารัสเซียเลย แต่อย่างไรก็ตาม ตามสถานีดำรวจในกรุงเทพมหานครและเมืองที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว อย่างพัทยานั้น ไม่ใช่ทุกสถานีดำรวจจะมีล่ามแปลภาษารัสเซียคอยสแตนด์บายอยู่ที่สถานี ทำให้ในบางครั้งหากสถานีดำรวจใดมีความจำเป็นหรือต้องการใช้ล่าม

แปลภาษารัสเซีย มีความจำเป็นที่จะต้องขอยืมหรือเรียกใช้คำจากสถานีดำรงข้างเคียงที่มีคำแปลภาษารัสเซียเข้ามาช่วยเหลือเป็นประจำ

คำแปลภาษารัสเซียในประเทศไทยส่วนใหญ่จะเป็นคำอาสาสมัครที่เป็นคนไทยและคนต่างชาติที่เข้าใจภาษาไทย สามารถสื่อสารภาษาไทยและภาษารัสเซียได้ คำแปลภาษารัสเซียที่เป็นคนไทยที่รู้และสามารถสื่อสารภาษารัสเซียได้อย่างดีก็มีจำนวนที่น้อย ดังนั้น รัฐบาลควรเพิ่มงบประมาณในส่วนของการจ้างคำแปลภาษารัสเซีย เพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่บุคคลที่มีความรู้ความสามารถให้เข้ามาช่วยงานด้านการแปลภาษารัสเซียในกระบวนการยุติธรรมให้มากยิ่งขึ้น เพียงพอต่อการใช้งาน จากการศึกษาปัญหาการขาดแคลนคำแปลภาษารัสเซียเป็นอีกหนึ่งปัญหาที่สำคัญที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขอย่างเร่งด่วน

3.3. ค่าตอบแทนที่น้อย หรือบางครั้งไม่มีค่าตอบแทน

ปัญหาเรื่องค่าตอบแทนคำแปลภาษารัสเซียของไทยในกระบวนการยุติธรรมในชั้นของพนักงานสอบสวนและชั้นศาลนั้น พบว่า โดยส่วนใหญ่ในกระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล หลายกรณีที่คำแปลภาษารัสเซียไปปฏิบัติงานแปลภาษารัสเซีย แล้วคำแปลภาษารัสเซียได้รับค่าตอบแทนคำแปล โดยศาลจะมีระบบการจ่ายค่าป่วยการให้แก่คำแปล ซึ่งค่าตอบแทนที่คำแปลภาษารัสเซียได้รับนั้นถือเป็นค่าตอบแทนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับงานที่ต้องปฏิบัติ

3.4. ความเชื่อมั่นต่อคำแปลภาษารัสเซีย

ผู้ต้องขังชาวรัสเซียจะให้ข้อมูลตรงกันว่าไม่เชื่อมั่นในตัวคำแปล กล่าวคือ การแปลภาษารัสเซียของคำแปลอาจแปลได้ไม่ถูกต้อง หรือด้วยลักษณะความน่าเชื่อถือของตัวคำแปลเองก็ตาม ทำให้บ่อยครั้งที่ผู้กระทำความผิดสัญชาติรัสเซียไม่มีความเชื่อมั่นในการแปลของคำแปลภาษารัสเซีย ทำให้บางครั้งผู้กระทำความผิดปฏิเสธคำแปลภาษารัสเซียหรือยื่นความประสงค์ขอเปลี่ยนตัวคำแปลภาษา เจ้าหน้าที่ตำรวจเองก็อาจไม่มีความเชื่อมั่นในตัวคำแปล เพราะบางครั้งคำแปลก็แปลสั้นมาก โดยที่ไม่รู้ว่าคำแปลถูกหรือแปลผิด เหตุผลสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาความไม่เชื่อมั่นต่อคำแปลภาษารัสเซีย นั้นเป็นเพราะว่าคำแปลที่มาแปลภาษารัสเซียไม่ต้องผ่านการอบรมหรือผ่านการทดสอบความสามารถทางภาษารัสเซีย หรือการทดสอบใดใดที่เกี่ยวข้อง

3.5. การไม่มีคำอาสาชีพ (วิชาชีพ)

จากการศึกษา พบว่า คำแปลภาษารัสเซียไม่ได้เป็นคำแปลที่เป็นวิชาชีพเฉพาะ การทำงานคำแปลภาษารัสเซียของคำแปลส่วนใหญ่จะทำงานพิเศษที่เสริมมาจากงานหลัก ดังนั้น ทั้งในสถานีดำรงและในศาลไม่มีคำแปลภาษารัสเซียทำงานประจำ การเรียกใช้คำแปลของเจ้าหน้าที่ตำรวจและศาลจะเป็นการเรียกคำแปลมาเป็นเคส ๆ ไป ทำให้ในบางครั้งเมื่อมีความจำเป็นต้องใช้คำแปลแบบเร่งด่วน ไม่สามารถหาคำแปลภาษารัสเซียได้ ปัญหานี้หากวิเคราะห์ในเชิงลึก จะพบว่ากรณีที่คำแปลขาดแคลนนั่น นอกจากจะเกิดจากปัญหาเรื่องค่าตอบแทนที่น้อย หรือไม่มีการกำหนดค่าตอบแทนที่เป็นมาตรฐาน หรือการไม่มีงบประมาณ เพื่อใช้เป็นค่าตอบแทนให้แก่คำแปลนั้น ปัญหาการที่ไม่มีคำแปลภาษารัสเซียที่เป็นอาชีพ ส่วนใหญ่เป็นคำอาสาสมัคร ปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลทำให้คำแปลภาษารัสเซียอยู่ในภาวะขาดแคลนเช่นกัน

3.6. คำแปลไม่มีความรู้ด้านกฎหมาย

จากที่ได้กล่าวไปแล้วในส่วนข้อที่ 2 เกี่ยวกับบทบาทของล่ามแปลภาษารัสเซียนั้น จากการศึกษา พบว่า ล่ามแปลภาษารัสเซียส่วนใหญ่ที่มาช่วยแปล จะมีความรู้ความสามารถในการแปลภาษารัสเซียเท่านั้น ล่ามแปลภาษารัสเซียที่มีองค์ความรู้ด้านกฎหมายด้วย แทบจะไม่มีเลย ซึ่งการที่ล่ามไม่มีองค์ความรู้เรื่องกฎหมาย แต่ต้องมาทำการแปลภาษารัสเซียให้แก่ผู้กระทำความผิดชาวรัสเซียในกระบวนการยุติธรรม ทำให้ในบางครั้งล่ามไม่สามารถแปลได้อย่างถูกต้องตามหลักกฎหมาย หรือบางครั้งผู้ที่ใช้ล่ามก็ไม่เข้าใจในสิ่งที่ล่ามแปลเลย เป็นเหตุให้เกิดการปฏิเสธการแปลของล่าม หรือร้องขอให้มีการเปลี่ยนแปลงล่ามแปลภาษารัสเซียอยู่บ่อยครั้ง

3.7. การปฏิบัติงานที่ไม่ต่อเนื่องของล่ามในแต่ละคดีความ

สำหรับการปฏิบัติงานที่ไม่ต่อเนื่องของล่ามในแต่ละคดีความก็ถือว่าเป็นอีกหนึ่งปัญหาที่ได้จากการศึกษา การที่ล่ามแปลภาษารัสเซียในชั้นสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจและล่ามแปลภาษารัสเซียในชั้นศาลไม่ใช่คนเดียวกัน เป็นล่ามคนละคน ทำให้การปฏิบัติงานของล่ามไม่ต่อเนื่อง

บทสรุป

ล่ามภาษารัสเซียมีบทบาทสำคัญในการแปลและเชื่อมโยงความเข้าใจระหว่างผู้พูดภาษารัสเซียและผู้พูดภาษาอื่น ๆ ภาษารัสเซียมีลักษณะทางวัฒนธรรมที่พิเศษและความแตกต่างทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลให้มีความหลากหลายในภาษาและวัฒนธรรมของประชากรรัสเซีย ดังนั้น ล่ามภาษารัสเซียจะต้องมีความรู้ทั้งทางภาษาและวัฒนธรรมเพื่อให้การแปลเป็นไปอย่างถูกต้องและมีความสอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมของประเทศนั้น ๆ นอกจากนี้ยังมีลักษณะทางภาษาที่ทำให้ภาษารัสเซียมีความซับซ้อน เช่น การใช้ตัวอักษรซึ่งมีลักษณะพิเศษ เช่น ภาษาไซริลลิก (Cyrillic script) ที่ใช้ในการเขียนภาษารัสเซีย ซึ่งต่างจากตัวอักษรในภาษาอื่น ๆ ที่ใช้ตัวอักษรอื่น ๆ ที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ด้วยตัววัฒนธรรมรัสเซีย ที่รวมถึงกลุ่มประเทศที่ใช้ภาษารัสเซีย กลุ่มนี้มีความผสมผสานในวัฒนธรรมของรัสเซีย จากอิทธิพลในการกลืนกลายทางวัฒนธรรมและสังคมผ่านระบบการปกครองที่รัสเซียมีมาอย่างยาวนานตั้งแต่สมัยยุคจักรวรรดิรัสเซีย จนถึงสหภาพโซเวียต ส่งผลมีความหลากหลายที่มีผลมาจากประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน เป็นการผสมผสานของทางทัศนศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ที่หลากหลายของประชากรที่อาศัยอยู่ในดินแดนของรัสเซีย หรือดินแดนที่รัสเซียเคยมีส่วนในการปกครองหรือมีอิทธิพลทางการเมืองตามแต่ละช่วงเวลา นอกจากนี้ ยังมีองค์ประกอบทางศาสนา ภาษา และศิลปะที่มีผลต่อวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศรัสเซียและผู้ใช้ภาษารัสเซียนอกอาณาบริเวณประเทศรัสเซีย การแปลและล่ามภาษารัสเซียจึงต้องมีความเข้าใจในมุมมองทางวัฒนธรรมนี้เพื่อให้สามารถตีความหรือแปลงานในลักษณะที่สอดคล้องกับบริบทและความเข้าใจของผู้ใช้บริการ นอกจากนี้ ล่ามต้องเข้าใจความเชื่อ ประเพณี และภาษาในลักษณะที่ลึกซึ้งเพื่อให้การแปลเป็นไปตามที่เหมาะสม

กล่าวโดยสรุปการจัดการและบทบาทของล่ามแปลภาษารัสเซียในกระบวนการยุติธรรมไทยภายใต้ความร่วมมือด้านอาชญากรรมข้ามชาติระหว่างประเทศไทยและรัสเซียมีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อให้กระบวนการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยองค์กรอาชญากรรมข้าม

ชาตีสเซียที่มีการดำเนินงานในประเทศไทยจะต้องมีล่ามแปลภาษารัสเซียที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ และทำหน้าที่สื่อสารได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว และบทบาทของล่ามในกระบวนการยุติธรรมไทยเป็นสำคัญอย่างมาก เนื่องจากเป็นตัวกลางที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีประสิทธิภาพ หน้าที่หลักของล่ามรวมถึงการแปลภาษาอย่างถูกต้องและสมเหตุสมผลระหว่างภาษาไทยและภาษารัสเซีย และช่วยให้ทุกคนในกระบวนการเข้าใจตลอดจนสื่อสารได้เป็นอย่างดี

การศึกษาพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่ล่ามแปลภาษารัสเซียพบในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งรวมถึงความยากลำบากในการเข้าใจกระบวนการและภาษาที่ใช้ในกระบวนการนั้น ๆ ความขาดแคลนของล่ามที่มีความชำนาญ ค่าตอบแทนที่ไม่เพียงพอ ข้อจำกัดจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดหาล่าม และความไม่สะดวกในการใช้ล่ามอาสา

ข้อเสนอแนะ

เชิงนโยบาย

1. การขึ้นทะเบียนล่ามแปลภาษารัสเซียอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อแก้ไขปัญหาที่กล่าวถึงหน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องมีบทบาทในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาการทำงานของล่ามที่เกิดขึ้น โดยมีการขึ้นทะเบียนล่ามแปลภาษารัสเซียอย่างเป็นรูปธรรม

2. การจัดสรรงบประมาณในการจ้างล่ามแปลภาษารัสเซีย ภาครัฐควรมีนโยบายจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อมาใช้ในการจ้างล่ามแปลภาษารัสเซีย เนื่องจากว่าหลายหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีความจำเป็นต้องใช้ล่ามแปลภาษารัสเซียมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารกับผู้กระทำความผิดชาวรัสเซีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานตำรวจ ที่ไม่มีงบประมาณในการจ้างล่ามแปลภาษารัสเซีย ทำให้หลายครั้งทางสถานีตำรวจต้องจ่ายเงินค่าจ้างล่ามแปลภาษาเอง ไม่มีงบประมาณจากส่วนกลางสนับสนุน และกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ล่ามแปลภาษารัสเซียให้ชัดเจนเป็นระบบมาตรฐานเดียวกัน

3. การออกมาตรการในการจัดอบรมทักษะทางด้านภาษาให้กับกระบวนการยุติธรรม หรือกฎหมายเบื้องต้นให้แก่ล่าม กระทรวงต่างประเทศและกระทรวงยุติธรรมควรร่วมมือกันจัดอบรมหลักสูตรภาษารัสเซียในกระบวนการยุติธรรม หรือกฎหมายเบื้องต้น เพื่อให้ล่ามเกิดความเข้าใจในงานมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้ได้ล่ามแปลที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสิทธิภาพโดยตรง

4. การทดสอบความรู้ของล่ามโดยการทดสอบประเมินผลการเรียนรู้และความสามารถทางด้านภาษารัสเซียของล่ามแปลภาษารัสเซียอยู่เป็นประจำ ในปัจจุบัน พบปัญหาผู้กระทำความผิดชาวรัสเซียไม่มีความเชื่อมั่นในตัวล่าม หรือไม่เชื่อมั่นในสิ่งที่ล่ามแปล ทำให้เกิดการปฏิเสธล่ามแปลภาษารัสเซีย หรือมีการร้องขอให้เปลี่ยนตัวล่ามอยู่เป็นประจำ ทั้งนี้ ผู้วิจัยมองว่าปัญหานี้อาจเกิดขึ้น เนื่องจากว่าล่ามแปลภาษารัสเซียไม่ได้มีการทดสอบหรือสอบประเมินผลใดใดทั้งสิ้น ถ้าหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีการบริหารจัดการเรื่องของมาตรฐานทางวิชาชีพของล่าม ก็จะทำให้ผู้กระทำความผิดชาวรัสเซียที่ต้องการใช้

ล่าม มีความเชื่อมั่นในตัวล่ามแปลภาษามากยิ่งขึ้น เพราะอย่างน้อย ๆ ล่ามทุกคนได้ผ่านการสอบวัดความรู้ความสามารถที่ผ่านการรับรองโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐบาลแล้ว

5. การส่งเสริมให้ล่ามแปลภาษารัสเซียเป็นล่ามวิชาชีพ ภาครัฐควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ล่ามแปลภาษารัสเซียเป็นวิชาชีพ เพื่อเป็นการดึงดูดให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถตัดสินใจมาประกอบอาชีพล่ามแปลภาษารัสเซียในกระบวนการยุติธรรม เพื่อแก้ไขปัญหาล่ามขาดแคลนและเพื่อให้ล่ามมีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เชิงปฏิบัติ

1. การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ: การให้ความสำคัญในการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะของล่ามแปลเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้พวกเขามีความคุ้นเคยและมั่นใจในการแปลทั้งในด้านภาษาและความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมไทย

2. การจัดหาล่ามที่มีความชำนาญ: ให้ความสำคัญในการจัดหาล่ามที่มีความชำนาญในภาษารัสเซียและความเข้าใจเกี่ยวกับระบบยุติธรรมของประเทศไทย เพื่อให้การแปลเป็นไปอย่างแม่นยำและมีประสิทธิภาพ

3. ระบบจัดหาล่ามที่มีประสิทธิภาพ: สร้างระบบที่มีประสิทธิภาพในการจัดหาล่ามโดยอาจจะจัดตั้งศูนย์ล่ามแปลภาษารัสเซีย หรือรวบรวมข้อมูลล่ามแปลภาษารัสเซียในฐานข้อมูลออนไลน์ เพื่อความสะดวกในการเรียกใช้ล่าม ซึ่งรวมถึงการเลือกใช้ล่ามมืออาชีพที่มีความรู้และทักษะที่เหมาะสมกับการทำงานทางกฎหมาย เช่น ศาล ในปัจจุบันศาลที่ดำเนินคดีที่ต้องใช้บริการล่าม อาจจะมีแผนกหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดหาล่าม

4. การรับรู้และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น: สร้างช่องทางสื่อสารที่ดีระหว่างล่ามและหน่วยงานที่ให้บริการ เพื่อให้สามารถรับรู้และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

5. การจัดการค่าตอบแทน: ให้ความสำคัญโปร่งใสในการตั้งราคาและค่าตอบแทนที่เหมาะสมสำหรับบริการของล่าม ซึ่งอาจช่วยในการดึงดูดและรักษาล่ามที่มีความสามารถ

6. การส่งเสริมความร่วมมือ: สร้างและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างล่าม หน่วยงานรับผิดชอบ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กระบวนการทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเรียบร้อย

7. จัดทำเอกสารชี้แจงขั้นตอนต่าง ๆ เป็นภาษารัสเซีย เพื่อให้ผู้ต้องหาชาวรัสเซียมีความเข้าใจในแต่ละกระบวนการ เมื่อถูกดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรมไทย

8. จัดตั้งศูนย์ล่ามแปลภาษารัสเซีย ในชั้นสูงหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดตั้งศูนย์ล่ามแปลภาษารัสเซีย รวมถึงจัดให้มีล่ามประจำสถานีตำรวจ เพราะเป็นถือเป็นต้นน้ำในกระบวนการยุติธรรมของไทยที่มีความจำเป็นที่จะต้องเข้าถึงข้อมูลของผู้ต้องหา ก่อนในกระบวนการส่งต่อ หรือทำการจัดระบบเรียกใช้ล่ามแบบออนไลน์ที่มีการจัดระเบียบข้อมูลการเรียกใช้ล่าม

เอกสารอ้างอิง

- Baykov, D. M. (2014). *The expansion of organized crime as a threat to Russia's national security*. Young scientist. (In Russian).
- Guardian, T. (2018). *Us Embassy Cables: Russian Mafia Active in Thailand Outside 2018*. Retrieved September 30, 2023. from: <https://www.theguardian.com/world/us-embassy-cablesdocuments/238045>.
- Kalayajit, S. (2014). *Problems of juvenile delinquency and Guidelines for prevention and correction*. Nakhon Pathom: Sinthawee Printing Limited Partnership. (In Thai).
- Koudom, S. (2018). *From The Perspective of "Russian Mafia": An Analysis Of Transnational Organized Crime In Thai Social Context*. Doctoral degree thesis, Chulalongkorn University, Bangkok. (In Thai).
- Maneepakorn, P. (2012). *criminology theories*. Bangkok: World Trade Thailand Limited Partnership. (In Thai).
- Pattanaphuthong, S. (2017). *Legal measures for providing interpreters for foreign defendants in criminal trials*. Master of Science Thesis, Dhurakij Pundit University, Bangkok. (In Thai).
- Sujarittharakan, K. (2005). *The role of interpreters in working with tourist police in the judicial process*. Master of Science Thesis, Chulalongkorn University, Bangkok. (In Thai).